

FIȘA DISCIPLINEI

Teologie Dogmatică Ortodoxă II

Anul universitar 2026-2027 (anul III - 2028-2029)

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	<i>Teologie Ortodoxă Didactică</i>
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Teologie Dogmatică Ortodoxă I			Codul disciplinei	OLR1116
2.2. Titularul activităților de curs	Pr. conf. univ. dr. Grigore-Dinu Moș				
2.3. Titularul activităților de seminar	Pr. conf. univ. dr. Grigore-Dinu Moș				
2.4. Anul de studiu	III	2.5. Semestrul	6	2.6. Tipul de evaluare	Examen
2.7. Regimul disciplinei	Obligativu		2.8. Tipul disciplinei	Disciplină fundamentală (DF)	

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	36	din care: 3.5. curs	24	3.6 seminar/laborator	12
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					16
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					16
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri (mai mare sau egal cu nr. total ore prevăzut în calendarul disciplinei pentru temele de control)					20
Tutoriat (consiliere profesională)					4
Examinări					4
Alte activități [comunicare bidirecțională cu titularul de disciplină / tutorele]					4
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				64	
3.8. Total ore pe semestru				100	
3.9. Numărul de credite				4	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Studiul Vechiului Testament, Studiul Noului Testament, Studiul Istoriei bisericești universale
4.2. de competențe	Cunoașterea izvoarelor Revelației și a istoriei Bisericii

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Frecventarea cursului în proporție de 70%. Studenții se vor prezenta la cursuri și seminarii cu telefoanele mobile închise.
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Termenul predării și susținerii lucrării de seminar este stabilit de titular de comun acord cu studenții. Nu se acceptă cererile de amânare decât pe motive obiectiv întemeiate. Nu sunt acceptate lucrările care nu sunt elaborate în conformitate cu exigențele și metodologia de elaborare și expunere a unei lucrări științifice (studierea temei pe baza bibliografiei indicare și expunerea cu respectarea metodologiei citării).

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP1	Aplică strategii didactice interculturale. <i>Applies intercultural teaching strategies.</i>
CP4	Adaptează strategia didactică la abilitățile elevilor. <i>Adapts the teaching strategy to students' abilities.</i>
CP7	Oferă feedback constructiv. <i>Offers constructive feedback.</i>
CP9	Ilustrează cu exemple în timpul activității didactice. <i>Illustrates with examples during the teaching activity.</i>
CP13	Stimulează creativitatea la nivelul echipei și utilizează strategii pedagogice pentru creativitate. <i>Stimulates creativity within the team and uses pedagogical strategies</i>
CP15	Predă noțiuni de teologie. <i>Teaches theology concepts.</i>
CP18	Promovează activități religioase. <i>Promotes religious activities.</i>
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT1	Colaborează cu profesioniști din domeniul educației. <i>Collaborates with professionals in the field of education.</i>
CT2	Utilizează instrumente informatice. <i>Uses IT tools.</i>

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP1	1. Studentul înțelege fundamentele biblice și pedagogice ale educației interculturale <i>1. The student understands the Biblical and pedagogical foundations of intercultural education.</i>	1. Studentul corelează conținuturi teologice cu strategii didactice adecvate diversității culturale <i>1. The student correlates theological content with teaching strategies appropriate to cultural diversity</i>
CP4	2. Studentul înțelege diferențele dintre abilitățile elevilor în receptarea conținuturilor teologice <i>2. The student understands differences among students' abilities in receiving theological content</i>	2. Studentul adaptează explicațiile biblice, morale și dogmatice la nivelul clasei <i>2. The student adapts biblical, moral, and dogmatic explanations to class level</i>
CP7	3. Studentul cunoaște valoarea feedbackului constructiv în procesul de învățare religioasă <i>3. The student knows the value of constructive feedback in religious learning</i>	3. Studentul formulează observații clare privind înțelegerea textelor biblice și a temelor teologice <i>3. The student formulates clear remarks on understanding biblical texts and theological themes</i>

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

CP9	4. Studentul înțelege importanța exemplelor în transmiterea adevărurilor biblice și morale <i>4. The student understands the importance of examples in conveying biblical and moral truths</i>	4. Studentul folosește exemple scripturistice, istorice și spirituale în explicarea temelor didactice <i>4. The student uses scriptural, historical, and spiritual examples to explain teaching themes</i>
CP13	5. Studentul înțelege rolul creativității în învățarea teologică și catehetică <i>5. The student understands the role of creativity in theological and catechetical learning</i>	5. Studentul propune activități creative pentru aprofundarea temelor biblice, morale și spirituale <i>5. The student proposes creative activities for deepening biblical, moral, and spiritual themes</i>
CP15	6. Studentul cunoaște noțiunile fundamentale de teologie biblică, dogmatică, morală și spirituală <i>6. The student knows fundamental notions of biblical, dogmatic, moral, and spiritual theology</i>	6. Studentul explică noțiuni teologice folosind limbaj adecvat vârstei și contextului educațional. <i>6. The student explains theological concepts using language appropriate to age and educational context</i>
CP18	7. Studentul înțelege finalitatea educativă a activităților religioase în școală și comunitate <i>7. The student understands the educational purpose of religious activities in school and community</i>	7. Studentul organizează activități religioase cu fundament biblic, catehetic și pastoral adecvat <i>7. The student organizes religious activities with appropriate biblical, catechetical, and pastoral grounding</i>
CT1	8. Studentul înțelege rolul colaborării educaționale în gestionarea clasei și sprijinirea elevilor. <i>8. The student understands educational collaboration in classroom management and student support</i>	8. Studentul comunică eficient cu profesioniști din educație în activități didactice <i>8. The student communicates effectively with education professionals in complementary teaching activities</i>
CT2	9. Studentul cunoaște utilizarea instrumentelor informatice în formarea didactică și activitățile școlare <i>9. The student knows the use of IT tools in teacher training and school activities</i>	9. Studentul aplică instrumente digitale în instruire asistată, documentare și organizarea activităților educaționale <i>9. The student applies digital tools in assisted training, documentation, and organizing educational activities</i>

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
1. Studentul își înțelege în profunzime religia și își definește cu claritate credința, ca fidelitate creatoare față de Tradiție.
2. Studentul își dezvoltă conștiința dogmatică, ca temei necesar pentru un caracter puternic și pentru o viață spirituală autentică.
3. Studentul înțelege taina și centralitatea Persoanei divino-umane a lui Iisus Hristos în teologia, spiritualitatea și viața Bisericii, precum și extensia dogmei hristologice în eclesiologie, misterologie și eshatologie
4. Studentul aprofundează și explică doctrina despre lucrarea mântuitoare a lui Hristos, despre Biserica și Sfintele Taine, despre mântuirea personală și eshatologia generală, în contextul cultural al lumii contemporane.
5. Studentul cunoaște și contracarează erorile dogmatice referitoare la Persoana Mântuitorului Iisus Hristos, la unitatea Bisericii, la vremurile din urmă și mântuirea universală
6. Studentul înțelege diferențele semnificative dintre grupele de vârstă ale elevilor, în ce privește disponibilitatea, modul și nivelul receptării mesajelor religioase
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
1. Studentul se plasează critic și autocritic între Tradiție și actualitate, pe baza nu doar a istoriei teologiei, ci și în temeiul unor elemente specifice de teologie a istoriei.
2. Studentul își afirmă dialogic identitatea religioasă, în cadrul pluralismului cultural și ideologic din comunitatea academică de azi, cu respect față de celelalte tradiții religioase.
3. Studentul aplică un tipar de gândire hristocentric, atât în înțelegerea dogmatică a temelor teologice, cât și în asumarea duhovnicească a credinței.
4. Studentul reproduce, susține și integrează doctrina ortodoxă despre Fiul lui Dumnezeu întrupat, despre Biserica, despre Sfintele Taine și viața viitoare, până la nivelul la care o poate explica, propune și împărtăși în mod inspirat elevilor.
5. Studentul dezvoltă un mod de argumentare persuasiv, operând cu distincții dogmatice precise, cu analogii ilustrative și interpretări simbolice – arhetipale.

6. Studentul adaptează metodele didactice și pedagogice de predare a religiei, în funcție de vârsta și capacitatea de înțelegere a elevilor.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații ³
1. Persoana lui Iisus Hristos a) Chipul evanghelic și istoricitatea lui Iisus Hristos ca Dumnezeu și Om b) Conștiința de Sine a lui Iisus: Mesia și Fiul lui Dumnezeu c) Iisus Hristos, temeiul, centrul și scopul existenței noastre	Expunerea sistematică, Explicația, Prelegerea interactivă, Problematizarea, Conversația euristică, Demonstrația didactică	1 prelegere, 2 ore
2. Definirea dogmatică a Persoanei lui Iisus Hristos: a) Formularea dogmatică a unirii ipostatice b) Enipostazierea firii omenesti în Ipostasul preexistent al Cuvântului c) Deplina actualizare a firii umane în Hristos d) Realizarea maximală a unirii dintre Dumnezeu și om în Iisus Hristos e) Unitatea neconfundată a celor două firi în Hristos f) Unirea ipostatică ca unire transcendent-transcendentală	Expunerea sistematică, Explicația, Prelegerea interactivă, Problematizarea, Conversația euristică, Demonstrația didactică	1 prelegere, 2 ore
3. Consecințele unirii ipostatice a) Kenoza Fiului lui Dumnezeu b) Comunicarea însușirilor c) Lipsa de păcat a Mântuitorului d) Îndumnezeirea firii umane a lui Hristos e) Sfânta Fecioară Maria: Născătoare de Dumnezeu f) O singură închinare (de adorare) adusă Logosului înomenit g) Hristos are două voințe și două lucrări e) Întruparea Cuvântului: fundament al iconizării Sale	Expunerea sistematică, Explicația, Prelegerea interactivă, Problematizarea, Conversația euristică, Demonstrația didactică	1 prelegere, 2 ore
4. Lucrarea mântuitoare a Cuvântului întrupat a) Relația dintre Persoana lui Hristos și opera Sa mântuitoare b) Cele trei direcții ale lucrării mântuitoare: spre Tatăl, spre firea Sa umană și spre întreaga omenire c) Cele trei aspecte ale răscumpărării: de jertfă, ontologic și recapitulativ d) Cele trei slujiri / demnități ale Mântuitorului, de Profet, Arhiereu și Împărat e) Realitatea Învierii Domnului și Înălțarea Sa cu trupul la cer	Expunerea sistematică, Explicația, Prelegerea interactivă, Problematizarea, Conversația euristică, Demonstrația didactică	1 prelegere, 2 ore
5. Ecclesiologia ortodoxă a) Întemeierea Bisericii la Cincizecime;	Expunerea sistematică, Explicația, Prelegerea interactivă,	1 prelegere, 2 ore

³ De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

b) Structura trinitară și constituția teandrică a Bisericii; c) Biserica, Trupul lui Hristos și anticiparea Împărăției lui Dumnezeu în istorie d) Însușirile Bisericii: unitatea, sfințenia, sobornicitatea și apostolicitatea	Problematizarea, Conversația euristică, Demonstrația didactică	
6. Prezența și lucrarea Domnului în Biserică a) Întreita slujire a Domnului în Biserică b) Preoția generală a credincioșilor și ierarhia Bisericii c) Succesiunea apostolică d) Maica Domnului și sfinții e) Crucea și Icoanele f) Statutul femeii în Biserică. Problema preoției femeii.	Expunerea sistematică, Explicația, Prelegerea interactivă, Problematizarea, Conversația euristică, Demonstrația didactică	1 prelegere, 2 ore
7. Însușirea personală a mântuirii a) Condițiile mântuirii subiective: harul lui Dumnezeu, credința și faptele bune; b) Etapele mântuirii personale; c) Creștinismul – mod nou de viață, întemeiat dogmatic, liturgic și ascetic	Expunerea sistematică, Explicația, Prelegerea interactivă, Problematizarea, Conversația euristică, Demonstrația didactică	1 prelegere, 2 ore
8. Sfintele Taine (I) a) Sfintele Taine în general: noțiunea de Taină; baza creațională, hristologică și eclesiologică a Tainelor; numărul Tainelor și clasificarea lor; elemente constitutive și condiții de validitate b) Taina Botezului c) Taina Mirungerii	Expunerea sistematică, Explicația, Prelegerea interactivă, Problematizarea, Conversația euristică, Demonstrația didactică	1 prelegere, 2 ore
9. Sfintele Taine (II) a) Taina Pocăinței b) Taina Euharistiei	Expunerea sistematică, Explicația, Prelegerea interactivă, Problematizarea, Conversația euristică, Demonstrația didactică	1 prelegere, 2 ore
10. Sfintele Taine (III) a) Taina Preoției b) Taina Maslului c) Taina Nunții	Expunerea sistematică, Explicația, Prelegerea interactivă, Problematizarea, Conversația euristică, Demonstrația didactică	1 prelegere, 2 ore
11. Eshatologia particulară a) Sensul vieții și al morții; b) Nemurirea sufletului; c) Importanța judecății particulare; d) Autorul, martorii și caracterul provizoriu al judecății particulare; e) Starea sufletelor între judecata particulară și cea universală; f) Problematici interconfesionale și interreligioase: purgatoriul; reîncarnarea	Expunerea sistematică, Explicația, Prelegerea interactivă, Problematizarea, Conversația euristică, Demonstrația didactică	1 prelegere, 2 ore
12. Eshatologia generală a) Eshatologie și istorie; elemente de teologie a istoriei; sensul eshatologic al creației b) Semnele sfârșitului lumii	Expunerea sistematică, Explicația, Prelegerea interactivă, Problematizarea, Conversația euristică,	1 prelegere, 2 ore

c) Autorul și criteriile Judecării universale d) Caracteristicile Judecării universale e) Chipul nou al lumii și viața de veci f) Erezia apocatastazei / a salvării universale	Demonstrația didactică	
---	------------------------	--

Bibliografie

Patristică

1. Sfântul Atanasie cel Mare, *Tratat despre Întruparea Cuvântului*, trad. de Dumitru Stăniloae, PSB 15, Ed. IBMBOR, București, 1987.
2. Sfântul Ioan Damaschin, *Dogmatica (Expunerea exactă a credinței ortodoxe)*, trad. Pr Dumitru Fecioru, Editura Scripta, București, 1993.

Contemporană

1. Sf. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. II și III, Ed. IBMBOR, București, 1997, 2003, 2010.
2. Sf. Dumitru Stăniloae, *Iisus Hristos sau restaurarea omului*, Editura Omniscope, Craiova, 1993.
3. Sfântul Iustin Popovici, *Dogmatica Bisericii Ortodoxe*, volumul II, Editura Doxologia, Iași, 2020.
4. Vladimir Lossky, *Teologia mistică a Bisericii de Răsărit*, trad. de pr. Vasile Răduță, Editura Anastasia, București, 1992.
5. Pr. Ștefan Buchiu, Pr. Cristinel Ioja, Pr. Tache Sterea, Pr. Valer Bel, Pr. Ioan Tulcan, *Teologia dogmatică ortodoxă II*, Editura Basilica, București, 2022.
6. Ilarion Alfeyev, *Taina credinței, Introducere în Teologia Dogmatică Ortodoxă*, Editura Doxologia, Iași, 2014.
7. Nicolae Chițescu, Pr. Isidor todoran, Pr. Ion Petreună, Pr. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică și Simbolică*, vol. II, Ed. IBMBOR, București, 1958.
8. John Meyendorff, *Hristos în gândirea creștină răsăriteană* (1987), trad. de Nicolae Buga, Ed. IBMBOR, București, 1997.
9. Pr. Dumitru Popescu, *Iisus Hristos Pantocrator*, Ed. IBMBOR, București, 2005.
10. Leonid Uspenski, *Teologia icoanei*, ed. Renașterea / ed. Patmos, trad. de Ciprian Vidican și Elena Derevici, Cluj Napoca, 2012.
11. Ioan I. Ică jr., *Canonul Ortodoxiei: Sinodul VII Ecumenic. 1. Definind dogmatic icoanele (691–810). 2. Definitivând dogmatic orthodoxia (815–1351)*, Editura Deisis, Sibiu, 2020.
12. Ioan Ică jr., *Maica Domnului în teologia secolului XX și în spiritualitatea isihasta a secolului XIV: Grigorie Palama, Nicolae Cabasila, Teofan al Niceei*, Editura Deisis, Sibiu, 2008;
13. Boris Bobrinsky, *Taina Bisericii*, Editura Reîntregirea, Alba-Iulia, 2004.
14. Alexander Schmemmann, *Euharistia, Taina Împărăției*, Ed. Anastasia, București, 1990.
15. Ioannis Zizioulas, *Prelegeri de dogmatică creștină*, Editura Sophia, București, 2014.
16. Jaroslav Pelikan, *Tradiția creștină. O istorie a dezvoltării doctrinei*, vol. II, trad. Nicolai Buga, Editura Polirom, Iași, 2005.
17. Grigore-Dinu Moș, „Is sacramental oikonomia a coherent and faithful expression of Orthodox ecclesiology an is it useful for its ecumenical vacation? Reflection on some theological conceptions and official statements”, în *Tradiția canonică și misiunea Bisericii*, editori Patriciu Vlaicu, Răzvan Perșa, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2018, pp. 74-100.
18. Grigore-Dinu Moș, *Ortodoxie și Occident. Problema influențelor eterodoxe în teologia ortodoxă*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2020.
19. Grigore-Dinu Moș, „Primatul papal, încotro?”, *Tabor*, nr. 4, 2013, pp. 30-43.
20. Grigore-Dinu Moș, Paul Siladi, „Probleme controversate în teologia icoanei”, în *Icoană. Mărturie Creștină. Totalitarism (simpozion 6-7 noiembrie 2016)*, editori Vasile Stanciu, Cristian Sonea, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2017, pp. 171-182.
21. Grigore-Dinu Moș, „Fundamentele arhetipale ale Tainei Căsătoriei și primirea harului de către soți”, în *Honorem Pr. Prof. Univ. Dr. Vasile Stanciu*, Editor Daniel Mocanu, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2018, pp. 257-262.
22. Grigore-Dinu Moș, Paul Siladi, „Dezlegarea din Taina Spovedaniei: formulă declarativă sau rugăciune?”, în *Euharistie, Spovedanie, Martiriu. Lucrările Simpozionului internațional al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca* (3-5 noiembrie 2014), Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2015, pp. 199-210.
23. Grigore-Dinu Moș, „Judecata universală și viața de veci în teologia ortodoxă contemporană”, în *Honorem Pr. Prof. Univ. Dr. Valer Bel*, Editori Cristian Sonea, Paul Siladi, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2019, pp. 379-404.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
1. Persoana lui Iisus Hristos	Conversația euristică, Dezbaterea argumentată, Problematizarea,	1 seminar, 1 oră

a) scurtă sinteză a lucrărilor de hristologie ale Sfântului Dumitru Stăniloae b) viziunea hristocentrică a Sfântului Iustin Popovici c) hristologia <i>asimetrică</i> d) hristologia <i>transcendentală</i>	Lectura dirijată și analiza de text, Studiul de caz, Brainstormingul, Învățarea prin feedback între colegi, Învățarea prin lucrul în echipă, Prezentarea publică și evaluarea lucrărilor de seminar	
2. Definirea dogmatică a Persoanei lui Iisus Hristos a) formulările hristologice ale Sinoadelor Ecumenice b) ereziile hristologice c) remanența monofizismului moderat de factură severiană în concepția miafizită a Bisericii Vechi Orientale	Conversația euristică, Dezbaterea argumentată, Problematizarea, Lectura dirijată și analiza de text, Brainstormingul, Învățarea prin feedback între colegi, Învățarea prin lucrul în echipă Prezentarea publică și evaluarea lucrărilor de seminar	1 seminar, 1 oră
3. Unirea ipostatică și consecințele ei Aprofundarea tematicilor cursului cu referire specială la hristologia Sfântului Dumitru Stăniloae	Conversația euristică, Dezbaterea argumentată, Problematizarea, Lectura dirijată și analiza de text, Studiul de caz, Brainstormingul, Învățarea prin feedback între colegi, Învățarea prin lucrul în echipă Prezentarea publică și evaluarea lucrărilor de seminar	1 seminar, 1 oră
4. Viziunea soteriologică a Sfântului Dumitru Stăniloae	Conversația euristică, Dezbaterea argumentată, Problematizarea, Lectura dirijată și analiza de text, Brainstormingul, Învățarea prin feedback între colegi, Învățarea prin lucrul în echipă Prezentarea publică a lucrărilor de seminar și evaluarea lor	1 seminar, 1 oră
5. Însușirile Bisericii a) Unitatea Bisericii și ecumenismul b) Evaluarea conceptelor de „biserică nedeplină” și „sobornicitate deschisă”. c) Înțelesul conceptului de succesiune apostolică d) O analiză critică istorico-dogmatică a primatului papal	Conversația euristică, Dezbaterea argumentată, Problematizarea, Lectura dirijată și analiza de text, Brainstormingul, Învățarea prin feedback între colegi, Învățarea prin lucrul în echipă Prezentarea publică a lucrărilor de seminar și evaluarea lor	1 seminar, 1 oră
6. Teologia medierii în Biserică a) Maica Domnului și sfinții. Temeiuri biblice și patristice pentru cinstirea lor. b) Crucea și Icoanele. Temeiuri biblice și patristice pentru cinstirea Sfintei Cruci și a sfințelor icoane.	Conversația euristică, Dezbaterea argumentată, Problematizarea, Lectura dirijată și analiza de text, Brainstormingul, Învățarea prin feedback între colegi, Învățarea prin lucrul în echipă Prezentarea publică a lucrărilor de seminar și evaluarea lor	1 seminar, 1 oră
7. Mântuirea subiectivă din perspectivă filocalică	Conversația euristică, Dezbaterea argumentată, Problematizarea, Lectura dirijată și analiza de text, Brainstormingul, Învățarea prin feedback între colegi, Învățarea prin lucrul în echipă	1 seminar, 1 oră

	Prezentarea publică a lucrărilor de seminar și evaluarea lor	
8. Sfintele Taine (I) Sunt valide Tainele eterodocșilor? Care este raportul dintre formă și conținut în ce privește validitatea unei Taine? Are însemnătate dogmatică distincția dintre validitatea și eficacitatea (caracterul lucrător) al unei Taine? Au acestea aceleași condiționări?	Conversația euristică, Dezbaterea argumentată, Problematizarea, Lectura dirijată și analiza de text, Brainstormingul, Învățarea prin feedback între colegi, Învățarea prin lucrul în echipă Prezentarea publică a lucrărilor de seminar și evaluarea lor	1 seminar, 1 oră
9. Sfintele Taine (II) a) Raportul dintre Taina Pocăinței și Taina Euharistiei b) Împărtășire frecventă sau doar la 40 de zile?	Conversația euristică, Dezbaterea argumentată, Problematizarea, Lectura dirijată și analiza de text, Brainstormingul, Învățarea prin feedback între colegi, Învățarea prin lucrul în echipă Prezentarea publică a lucrărilor de seminar și evaluarea lor	1 seminar, 1 oră
10. Sfintele Taine (III) a) Feminismul și statutul femeii în Biserica. Problema preoției femeii. b) Fundamentale arhetipale ale Tainei Căsătoriei	Conversația euristică, Dezbaterea argumentată, Problematizarea, Lectura dirijată și analiza de text, Brainstormingul, Învățarea prin feedback între colegi, Învățarea prin lucrul în echipă Prezentarea publică a lucrărilor de seminar și evaluarea lor	1 seminar, 1 oră
11. Eshatologia particulară a) Frica de moarte și remediile acesteia a) Argumente pentru nemurirea sufletului b) Concepția asupra „vămileor văzduhului” c) Însemnătatea rugăciunii pentru cei adormiți d) Doctrina eterodoxă a purgatoriului	Conversația euristică, Dezbaterea argumentată, Problematizarea, Lectura dirijată și analiza de text, Brainstormingul, Învățarea prin feedback între colegi, Învățarea prin lucrul în echipă Prezentarea publică a lucrărilor de seminar și evaluarea lor	1 seminar, 1 oră
12. Eshatologia universală a) Amânare perpetuă sau iminență a Parusiei? O discuție asupra semnelor timpului. b) Argumentele în favoarea apocatastazei și combaterea lor	Conversația euristică, Dezbaterea argumentată, Problematizarea, Lectura dirijată și analiza de text, Brainstormingul, Învățarea prin feedback între colegi, Învățarea prin lucrul în echipă Prezentarea publică a lucrărilor de seminar și evaluarea lor	1 seminar, 1 oră
Bibliografie suplimentară 1. Sf. Dumitru Stăniloae, <i>Chipul evanghelic al lui Iisus Hristos</i>, Editura centrului mitropolitan Sibiu, 1991. 2. Sf. Dumitru Stăniloae, <i>Chipul nemuritor al lui Dumnezeu</i>, Editura Mitropoliei Olteniei, Craiova, 1987. 3. Sf. Dumitru Stăniloae, <i>Iisus Hristos, Lumina lumii și îndumnezeitorul omului</i>, Editura Anastasia, București, 1993. 4. Sf. Dumitru Stăniloae, „Legătura interioară dintre moartea și învierea Domnului”, în <i>Studii teologice VIII</i>, nr. 5-6, 1956, pp. 275-287. 5. Sf. Iustin Popovici, <i>Omul și Dumnezeu-om. Abisurile și culmile filozofiei</i>, ediția a 2-a revizuită, Ed. Sophia, București, 2010 6. Alexander Schmemmann, <i>Pentru Viața lumii. Sacramentele și Ortodoxia</i>, EIBMBOR, București, 2001 7. Ioan Ică jr., <i>Împărtășirea continuă cu Sfintele Taine. Dosarul unei controverse. Mărturiile Tradiției</i>, Editura Deisis, Sibiu, 2006. 8. Alexei Homiakov, <i>Biserica este una</i>, Editura Patmos, Cluj-Napoca, 2008. 9. Ioannis Zizioulas, <i>Euharistie, Episcop, Biserică</i>, Ed. Basilica a Patriarhiei Române, București, 2009.		

10. Dumitru Radu, *Îndrumări Misionare*, Ed. IBMBOR, București, 1986.
11. Dan Ilie Ciobotea, „Legătura dintre cruce și înviere în ortodoxie”, în *Mitropolia Banatului*, XXXIV, nr. 3-4, pp. 123-127.
12. Nikos A. Matsoukas, *Teologie Dogmatică și Simbolică*, (1985), vol II, trad. de Nicușor Deciu, Ed. Bizantină, București, 2006.
13. Ierotheos, Mitropolitul Nafpaktosului, *Dogmatica empirică după învățăturile prin viu grai ale părintelui Ioannis Romanidis*, volumul II, Dumnezeuul treimic – Crearea lumii – Căderea – Întruparea – Biserica – Viața după moarte, Editura Doxologia, Iași, 2017
14. Jean-Claude Larchet, *Tradiția ortodoxă despre viața de după moarte*, Editura Sophia, trad. Marinela Bojin, București, 2006.
15. Grigore-Dinu Moș, „Sfințenia și sfinții în tradiția Bisericii Ortodoxe”, *Tabor*, nr. 6, iunie 2018, pp. 19-35.
16. Grigore-Dinu Moș, „Taina Crucii în gândirea ieroschimonahului Daniil de Rarău”, în vol. *Crucea- semn, simbol și putere*, editor Alexandru Moraru, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2008.
17. Grigore-Dinu Moș, „Frica de moarte și mentalitatea omului contemporan. Remedii duhovnicești”, în vol. *Creștinul în fața suferinței și a morții. Medicii și Biserica vol. 12*, editor Mircea Gelu Buta, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2014, pp. 571-580.
18. Grigore-Dinu Moș, *Chipul uitat al pocăinței. 21 de rugăciuni pentru timpul din urmă*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2025.
19. Grigore-Dinu Moș, „Lucrarea Duhului Sfânt în viața și învățătura Sfântului Siluan și a părintelui Sofronie Saharov”, în vol. *Mitropolitul Andrei – păstorul blând al Transilvaniei euharistice*, Vol. 2: Studii în onoare, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2019, pp. 360-378.
20. Grigore-Dinu Moș, „Credința ca dovadă și dovada credinței. Viziunea biblică despre credință și receptarea acesteia în gândirea filosofică a lui Gabriel Marcel”, *Altarul Reîntregirii*, Nr. 1, ianuarie-aprilie, 2025, pp. 81-116

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare ⁴	9.2 Metode de evaluare ⁵	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	1. Corectitudinea, profunzimea și coerența cunoștințelor dogmatice despre Persoana Fiului lui Dumnezeu întrupat și lucrarea Lui mântuitoare, despre Biserică și despre Sfintele Taine, despre mântuirea personală și despre eshatologia particulară și universală.	Examen oral cu verificarea înțelegerii conceptelor dogmatice și a corelațiilor dintre acestea	70%
	2. Capacitatea de analiză, argumentare și reflecție critică asupra raporturilor credință-rațiune, Tradiție-actualitate și teologie-cultură	Dezbateri academice, analiză de text și studiu de caz în cadrul verificării continue, precum și întrebări problematizatoare în cadrul examenului oral	
	3. Capacitatea de transpunere și adaptare didactică a conținuturilor teologice la particularitățile grupelor de vârstă ale elevilor.		
	4. Calitatea comunicării teologice și educaționale în contexte culturale și religioase pluraliste.	Evaluarea comunicării în cadrul micro-predării, evaluare colegială și autoevaluare; prezentare orală în cadrul unui proiect de grup	

⁴ Criteriile de evaluare trebuie să reflecte direct rezultatele învățării vizate la nivel de program de studii, respectiv la nivel de disciplină. Mai concret, se evaluează achizițiile de învățare menționate în rezultatele anticipate ale învățării.

⁵ Se recomandă stabilirea atât a metodelor de evaluare finală, cât și a strategiei de evaluare pe parcurs.

	5. Capacitatea de proiectare și realizare creativă a activităților didactice, catehetice și religioase	Proiect didactic individual / de grup; realizarea unei activități educaționale; realizarea unor materiale și resurse didactice	
	6. Utilizarea adecvată a resurselor academice, colaborative și digitale	Portofoliu, proiect colaborativ, sarcină de documentare, realizarea unui produs didactic digital	
	7. Capacitatea de a interpreta textele biblice și patristice într-un mod relevant din punct de vedere existențial pentru omul de astăzi și de a converti pozițiile dogmatice în atitudini spirituale pozitive.	Analiză de text și studiu de caz în cadrul verificării continue, precum și întrebări problematizatoare la examenul oral	
9.5 Seminar/laborator	1. Înțelegerea și utilizarea corectă a conceptelor teologice	Răspunsuri orale, discuții dirijate, scurte verificări scrise, analiza unor texte teologice	30%
	2. Capacitatea de analiză, argumentare și reflecție critică	Prezentare orală a unei lucrări de seminar pe o temă dată, comentariu de text, răspunsuri adecvate la întrebările problematizatoare	
	3. Capacitatea de corelare a doctrinei ortodoxe cu probleme și contexte contemporane; o interpretare cât mai actuală, în direcție eshatologică, a textelor biblice și patristice.	Studiu de caz, dezbateri tematică, comentariu hermeneutic al unui text, analiză comparativă	
	4. Capacitatea de transpunere didactică a unui conținut teologic	Elaborarea unui proiect didactic, simulare didactică, exerciții de reformulare pe grupe de vârste	
	5. Calitatea comunicării, participării și colaborării academice	Observarea comunicării în cadrul verificării continue, calitatea participării la dezbateri, evaluare colegială și auto-evaluare, activități de grup	
	6. Capacitatea de proiectare creativă și de utilizare a resurselor didactice digitale	Mini-proiect didactic, portofoliu de seminar, realizarea unor resurse didactice digitale, prezentare multimedia	
9.6 Standard minim de promovare			
Demonstrarea rezultatelor minime ale învățării prevăzute în secțiunea 7, adică însușirea și integrarea la un nivel de bază – catehetic, didactic, moral, spiritual și pedagogic – a doctrinei creștin-ortodoxe despre Mântuitorul Hristos, despre Biserica Sa și despre recapitularea finală a lumii în El.			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)⁶

⁶ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.

		Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă						
1 FĂRA SĂRĂCIE 	2 FOAMETE „ZERO” 	3 SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTARE 	4 EDUCATIE DE CALITATE 	5 EGALITATE DE GEN 	6 APĂ CURATĂ ȘI SANITATIE 	7 ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESIBILE 	8 MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ 	9 INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ
								
10 INEGALITĂȚI REDUSE 	11 ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE 	12 CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILĂ 	13 ACȚIUNE CLIMATICĂ 	14 VIAȚĂ ACVATICĂ 	15 VIAȚĂ TERESTRĂ 	16 PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE 	17 PARTENERIAȚE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR 	Nu se aplică nici o etichetă
								

Data completării:

18.09.2026

Semnătura titularului de curs

P. G. G. G.

Semnătura titularului de seminar

P. G. G. G.

Data avizării în departament:

...

Semnătura directorului de departament

.....